

HØRINGSSVAR

vedrørende

Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om syn og skøn

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10

1216 København K

jm@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28

1306 KØBENHAVN K

TLF. 33 96 97 98

FAX 33 36 97 50

DATO: 4. marts 2014

SAGSNR.: 2014 - 384

ID NR.: 279312

Høring - over Retsplejerådets betænkning om syn og skøn

Under henvisning til Justitsministeriets brev af 30. januar 2014, hvori ministeriet anmoder om Advokatrådets udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn), skal Advokatrådet - efter forelæggelse for Advokatrådets Procesretsudvalg - fremkomme med følgende udtalelse:

Advokatrådet går ud fra, at de foreslåede ændringer til retsplejeloven ligeledes vil gælde isoleret bevisoptagelse efter retsplejelovens § 343 og ved den administrative behandling af skattesager, jf. skatteforvaltningslovens § 47.

1 Behov for en reform af reglerne om syn og skøn

Advokatrådet er enig med Retsplejerådet i, at der i civile sager fortsat er behov for et institut som syn og skøn, og at der derfor er god anledning til at se på, om brugen af dette institut kan gøres mere effektiv og mindre tids- og omkostningskrævende.

Derudover er Advokatrådet af den opfattelse, at syn og skøn i nogle sager er kommet til at spille en for central rolle for afgørelsen af sagen, således at valg af skønsmand er blevet en for væsentlig faktor for sagens afgørelse. Dette kan føre til, at parterne anvender uforholdsmæssigt store ressourcer på syn og skøn i form udpegning af skønsmand, formulering af skønsspørgsmål, udarbejdelse af processkrifter, som reelt udgør en procedure for skønsmanden samt manglende lyst til at drøfte honorar med skønsmanden på forhånd eller inden afhjemlingen af skønsmanden i retten.

Advokatrådet mener i øvrigt ikke, at syn og skøn kan stå alene som den eneste form for sagkyndigt bevis. Advokatrådet havde derfor gerne set, at Retsplejerådet i samme omgang også havde overvejet mulighederne for en videre anvendelse af andre sagkyndige beviser, sagkyndige vidner eller sagkyndige dommere, ligesom en eventuel udvidet brug af ensidigt indhentede sagkyndige erklæringer også var blevet overvejet samtidig. Advokatrådet har dog samtidig forståelse for, at Retsplejerådet

har valgt at dele sit arbejde op, og man ser derfor frem til, at disse emner vil blive behandlet i en senere betænkning.

2 Sigtet med Retsplejerådets forslag

Sigtet med Retsplejerådets forslag om syn og skøn i civile sager er som nævnt i betænkningen at skabe grundlag for en væsentlig hurtigere gennemførelse af et syn og skøn, således at sagsbehandlingstiden i sager med syn og skøn kan blive kortere, end det er tilfældet i dag.

Advokatrådet er i det hele enigt i dette sigte.

Advokatrådet er også enigt i, at det vil være hensigtsmæssigt helt at omskrive retsplejelovens kapitel om syn og skøn for at få en indre sammenhæng mellem de enkelte bestemmelser.

3 Retsplejerådets forslag

3.1 Rettens beslutning om syn og skøn

Advokatrådet er enigt i den foreslåede procedure for rettens beslutning om syn og skøn, hvorefter parterne som i dag skal fremsætte begæring om optagelse af syn og skøn over for retten, og hvor - som noget nyt - vedkommende part i forbindelse med begæringen om syn og skøn alene skal fremsende en kort beskrivelse med angivelse af, hvad der er den overordnede ramme for det foreslåede syn og skøn, sådan at det alene angives, hvad genstanden for syn og skøn er, hvorfor der er behov for syn og skøn, og hvad det skal bevise, men intet krav om, at de konkrete spørgsmål, som vedkommende part i givet fald ønsker at stille til skønsmanden, sendes til retten, før denne har taget stilling til, om der er grundlag for at tillade afholdelse af syn og skøn.

Advokatrådet bemærker dog, at det i praksis ofte er således, at det først er muligt at tage stilling til en parts begæring om syn og skøn, når den pågældende har formuleret de konkrete spørgsmål, idet det ofte først ved formuleringen af spørgsmålene viser sig, om der ønskes holdt syn og skøn om eksempelvis et retligt spørgsmål.

Det er derfor Advokatrådets opfattelse, at det i et senere lovforslag bør fremgå af bemærkningerne til den foreslåede § 197, stk. 2, at domstolene skal spille en aktiv rolle i håndhævelsen af bestemmelsen.

3.2 Spørgsmålene til skønsmanden

Advokatrådet er enigt i den foreslåede proces med hensyn til udarbejdelse af spørgsmål til skønsmanden.

Specielt er det rådets opfattelse, at forslaget om, at begge parter skal stille alle deres spørgsmål med det samme, og at der ikke behøver at være enighed om spørgsmålene,

vil medføre såvel en stor tidsmæssig og økonomisk besparelse til gavn for såvel sagens parter som for retten. Bestemmelsen om, at retten kan alene afvise spørgsmål, som ligger uden for skønsmandens faglige kompetence eller anmodningen om syn og skøn, eller som skønnes at være åbenbart overflødige, jf. retsplejelovens § 341, eller som på en utilbørlig måde forsøger at lede skønsmanden i en bestemt retning, eller som forudsætter, at skønsmanden tager stilling til spørgsmål, som det er op til retten at tage stilling til, vurderes at indeholde tilstrækkeligt værn mod, at skønsinstituttet misbruges af en part.

Advokatrådet hilser det også velkomment, at spørgsmål til skønsmanden skal stilles ved brug af et særligt (elektronisk) skema, der også indeholder plads til skønsmandens besvarelse af de enkelte spørgsmål.

3.3 Udpegningen af skønsmanden

Der foreslås ikke væsentlige ændringer i fremgangsmåden for udpegning af skønsmand eller betingelserne for, at en person kan udpeges til skønsmand.

Det foreslås dog, at retten skal sende begæringen og spørgsmålene til den skønsmand, som overvejes udpeget, og at skønsmanden herefter skal komme med et overslag over tid og pris, som forelægges parterne. På baggrund af parternes bemærkninger træffer retten afgørelse om udpegning eller ikke udpegning af den pågældende skønsmand. Det foreslås præciseret, at retten skal kunne afvise at udpege en skønsmand, som ikke kan løse opgaven inden for rimelig tid.

Advokatrådet er enig i, at der kan være et behov for at få et tidligt overblik over såvel de forventede udgifter til gennemførelsen af syn og skøn og den tidsmæssige udstrækning af syn og skønnet. Dette må forventes at få parterne til nøje at overveje omfanget af deres spørgsmål til skønsmanden. Advokatrådet vil opfordre retterne til at håndhæve denne bestemmelse efter sin ordlyd, således at der hurtigt kan fæste sig en praksis, hvorefter den foreslåede procedure bliver sædvanlig i forbindelse med udmeldelse af syn og skøn.

Advokatrådet er enig i, at skønsforretningen skal afholdes, og spørgsmålene besvares inden en frist fastsat af retten med udgangspunkt i skønsmandens overslag, og at der er sanktioner i relation til såvel honorar som tilbagekaldelse af udpegningen knyttet til manglende overholdelse af frist og overslag.

3.4 Udformningen af skønserklæringen

Advokatrådet hilser det som nævnt i afsnit 3.2 velkomment, at spørgsmål til skønsmanden skal stilles ved brug af et særligt (elektronisk) skema, der også indeholder plads til skønsmandens besvarelse af de enkelte spørgsmål.

3.5 Supplerende spørgsmål

Advokatrådet er enig i, at når skønserklæringen foreligger, bør parterne som i dag have mulighed for at stille eventuelle supplerende spørgsmål, men at der kun undtagelsesvist vil blive mulighed for at stille supplerende spørgsmål mere end en gang, og at det er retten, som træffer afgørelse om, hvorvidt de supplerende spørgsmål skal besvares, og i den forbindelse om de skal besvares skriftligt af skønsmanden eller mundtligt i forbindelse med fremmøde i retten.

3.6 Skønsmandens fremmøde i retten

Advokatrådet er enig i, at der som hidtil bør være mulighed for, at skønsmanden kan blive indkaldt til et retsmøde for at besvare spørgsmål i tilknytning til skønserklæringen (afhjemling).

3.7 Omkostningerne ved skønsforretningen

Advokatrådet er enig i, at skønsmanden, inden han kan udpeges, skal komme med et prisoverslag. Rådet er ligeledes enig i de øvrige foreslåede regler om skønsmandens honorar og parternes respektive hæftelser for dette honorar.

Derimod finder Advokatrådet ikke noget behov for at indføre en udtrykkelig bestemmelse om, at parternes rettergangsfuldmægtige hæfter for skønsmandens honorar. Spørgsmålet om, hvorvidt en rettergangsfuldmægtig hæfter for et honorar til en skønsmænd bør afgøres efter almindelige formueretlige regler.

3.8 Nyt syn og skøn

Advokatrådet har ingen bemærkninger til den foreslåede bestemmelse, der ikke indeholder ændringer af den gældende bestemmelse om afholdelse af nyt syn og skøn.

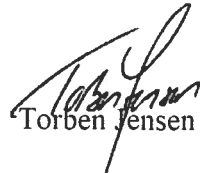
3.9 Retsplejerådets overvejelser om syn og skøn i straffesager.

Advokatrådet er enig i, at, at der fortsat er behov - og måske endda et stigende behov - for at kunne anvende syn og skøn i straffesager, og at de foreslåede regler om syn og skøn i civile sager i vidt omfang kan finde anvendelse også i straffesager. Man er ligeledes enig med Retsplejerådet i, at der for så vidt angår begæringen om syn og skøn, spørgsmålene til skønsmanden, supplerende spørgsmål efter skønserklæringens afgivelse og afhjemlingen af skønsmanden skal gælde særlige regler i straffesager.

-oOo-

Advokatrådet deltager gerne i en yderligere drøftelse af betænkningen og det kommende lovforslag om ændringen af retsplejelovens regler om syn og skøn.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
jm@jm.dk

13. marts 2014

H.C. Andersens Boulevard 45
1553 København V

Tek.fon 33 43 70 00
mailto:info@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2014-007535

Vedr.: Høring over Retsplejerådets betænkning om syn og skøn

Justitsministeriet har den 30. januar 2014 sendt Retsplejerådets Betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn) i høring.

Betænkningen har været behandlet i en række af Danske Advokaters fagudvalg.

Danske Advokater har følgende bemærkninger til betænkningen:

1. Generelle bemærkninger

Danske Advokater kan tilslutte sig Retsplejerådets opfattelse af, at der i civile sager fortsat er et behov for et institut som syn og skøn.

I mange tilfælde er der uenighed mellem parterne om, hvad der kan lægges til grund med hensyn til sagens faktiske forhold. Afholdelse af syn og skøn er i disse tilfælde en vigtig og nogle gange helt afgørende del af bevisførelsen.

Ligeledes deler Danske Advokater den opfattelse, at der er anledning til at se på, om brugen af syn og skøn kan gøres mere effektiv og mindre tids- og omkostningskrævende.

2. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Ad §§ 196 og 197

I bemærkningerne til § 197 er anført følgende:

"..parterne som udgangspunkt ikke kan gøre indsigelse over for hinandens spørgsmål, og dermed heller ikke kan anmode retten om at tage stilling til, om den anden part må stille et bestemt spørgsmål."

Efter Danske Advokaters kan der være anledning til at skabe bedre overensstemmelse mellem bestemmelsens ordlyd og det, der er anført i bemærkningerne.

Særligt med hensyn til skattesager giver det i praksis ofte anledning til sværdslag, om der overhovedet kan udmeldes syn og skøn. Efter Danske Advokaters opfattelse er der i dag for stor respekt i forhold til de "faglige skøn", som SKAT har udøvet i forbindelse med skatteansættelsen. Det har den effekt, at skatteydere ikke sjældent risikerer at blive mødt med indsigelser mod, at der skal udmeldes syn og skøn i skattesager. Skattemyndighederne henviser her til, at der er tale om overflødig bevisførelse, jf. § 341. Der kan derfor i denne sagstype rejses spørgsmål om en i praksis friere adgang til at få udmeldt syn og skøn

Hvis det viser sig, at en part iværksætter et syn og skøn, der efterfølgende vurderes at være overflødig, kan domstolene blot lade dette indgå i forhold til, hvordan omkostningerne i sagen fastsættes. Dette vil efter Danske Advokaters opfattelse have en selvregulerende effekt.

I skattesager, hvor regnskabsmaterialet er mangelfuldt eller fraværende, kan adgangen til udmeldelse af syn og skøn være en afgørende faktor for sagens udfald. Praksis synes i den forbindelse at være uklar. Som et eksempel, hvor syn og skøn blev tilladt, kan nævnes en Landsskatterets kendelse af 19. november 2002 (j.nr. 2-3-1919-0471). I denne sag lagde Landsskatteretten vægt på en syns- og skønserklæring, der udtalte sig om bruttoavancer i en bestemt branche. Modsat kan der henvises til SKM2014.68, hvor en begæring om syn og skøn om bruttoavanceprocenter m.v. i en sag om international arbejdsudleje blev afvist.

Ad § 198

I forhold til valget af skønsmand bør det efter Danske Advokaters opfattelse ubetinget være muligt at få oplyst den foreslåede skønsmands faglige kvalifikationer, før der skal tages stilling til, om den foreslåede skønsmand kan accepteres eller ej. Med sådanne oplysninger kan begge parter i sagen selv vurdere, om skønsmanden har de fornødne faglige kvalifikationer i forhold til skønssagens tema.

Dette er f.eks. et reelt problem i praksis i skattesager, der handler om, hvorvidt deltidslandbrug er erhvervsmæssigt drevet eller ej. Her synes det som om, at skattemyndighederne har et fast hold af skønsmænd, der udmeldes af domstolene, uden at det er muligt at få oplyst skønsmændens kvalifikationer i forhold til den konkrete sags tema.

Ad § 201

Efter forslaget § 201 skal den påtænkte skønsmand, inden den pågældende eventuelt, udmeldes, fremkomme med et overslag over de forventede omkostninger ved forretningens udførelse, ligesom der skal gives en dato for, hvornår erklæringen forventes at foreligge.

Det kan godt tage en vis tid for skønsmanden at lave et sådant overslag. Efter Danske Advokaters opfattelse kan det overvejes at indsætte en bestemmelse om, at der kan ydes en godtgørelse (af en eller anden størrelse) for dette arbejde. Det bemærkes i den forbindelse, at retten kan bestemme, jf. § 200, at en person har pligt til at lade sig udpege og vel dermed også pligt til at lave et overslag.

Ad § 208, stk. 1, 3. pkt.

Efter den foreslåede bestemmelse træffer retten afgørelse om den foreløbige fordeling af vederlaget til skønsmanden.

Når der er tale om en foreløbig fordeling, må det skyldes, at afgørelsen herom træffes inden, at der træffes afgørelse i selve retssagen.

På dette tidspunkt i forløbet bør retten ikke vurdere, om erklæringen giver sagsøger eller sagsøgte "ret". Derfor bør vederlaget til skønsmanden i første omgang afholdes af rekvirenten, medmindre den anden parts spørgsmål har betydet en ikke uvæsentlig forøgelse af vederlaget. Det fremgår jo også af betænkningen, at det forudsættes, "at skønsmanden redegør for, hvordan honorarkravet fordeler sig i forhold til parternes spørgsmål".

Ad § 208, stk. 3

Den foreslåede bestemmelse har følgende ordlyd:

Stk. 3. Den part, som begærer syn og skøn, og partens rettergangsfuldmægtig hæfter for omkostningerne hertil. Modparten og dennes rettergangsfuldmægtig hæfter dog også for den del af omkostningerne, der kan henføres til besvarelsen af modpartens spørgsmål. Den part, som har ønsket skønsmanden indkaldt til hovedforhandlingen, hæfter for omkostningerne hertil. Retten kan bestemme, at parterne skal stille sikkerhed for omkostningerne ved syn og skøn.

Efter bestemmelsen fastslås det (som det også har været gældende i praksis), at rekvirentens advokat hæfter for omkostninger til syn og skøn (og modpartens advokat hæfter for den del af omkostningerne, "der kan henføres til besvarelsen af modpartens spørgsmål.")

Efter Danske Advokaters opfattelse bør det alene være parten og ikke tillige partens rettergangsfuldmægtig, der hæfter for omkostningerne i forbindelse med syn og skøn. Dette gælder så meget desto mere, når det synes at være tanken med bestemmelsen, at den part, der begærer syn og skøn, også skal hæfte for omkostningerne i forbindelse med besvarelsen af modpartens spørgsmål.

Der vil kunne opnås sikkerhed for en parts betaling af omkostningerne i forbindelse med syn og skønnet ved at udnytte muligheden i bestemmelsens sidste punktum for at pålægge parten at stille sikkerhed for sagsomkostningerne. Dette vil alene medføre en fremrykning af tidspunktet for partens betaling af sagsomkostningerne.

Ordlyden af § 208, stk. 3, må efter Danske Advokaters opfattelse forstås således, at den part, der begærer syn og skøn, hæfter for samtlige omkostninger i forbindelse med syn og skønnet, herunder omkostningerne i forbindelse med besvarelsen af såvel egne som modpartens spørgsmål, og at parterne i fællesskab hæfter for omkostningerne i forbindelse med besvarelsen af modpartens spørgsmål.

Efter Danske Advokaters opfattelse bør det imidlertid være sådan, at en part alene hæfter for de spørgsmål, som den pågældende part har ønsket stillet.

Det ses således ikke sjældent, at modparten ønsker betydeligt flere spørgsmål stillet til syn- og skønsmanden end den part, der har begæret syn og skøn.

Det er ikke rimeligt, at den part, der har begæret syn og skøn, skal hæfte for besvarelsen af modpartens spørgsmål og dermed også skal bære risikoen for, at modparten

ikke kan eller vil betale omkostningerne i forbindelse med besvarelsen af sine spørgsmål.

Besvarelsen af modpartens spørgsmål vil kunne medføre meget betydelige ekstraudgifter, i hvilken forbindelse der henvises til, at besvarelsen af modpartens spørgsmål kan nødvendiggøre, at syn- og skønsmanden foretager undersøgelser, som det ikke var nødvendigt at foretage for at kunne besvare syn- og skønsrekvirentens spørgsmål.

Hertil kommer, at det vil kunne medføre, at en part, der har begæret syn og skøn, af økonomiske årsager må frafalde begæringen om syn og skøn, hvis modparten ønsker et betydeligt antal spørgsmål stillet til syn- og skønsmanden.

Som det mindre i det mere bør det efter Danske Advokaters opfattelse overvejes at maksimere advokaternes hæftelse til et beløb, der svarer til det overslag, der er givet.

Danske Advokater er opmærksom på, at en skønsmand har pligt til at lade sig udmelde. Der er derfor et hensyn at tage til skønsmanden, der har en berettiget forventning om, at der er sikkerhed for honoraret. Hvis hæftelsen maksimeres til skønsmandens overslag, kan advokaterne evt. anmode klienterne om at indbetale et depositum svarende til overslaget.

3. Øvrige bemærkninger

Afslutningsvis skal det bemærkes, at Danske Advokater i Udvalget om bedre og mere effektiv behandling af civile sager ved domstolene har fremført det synspunkt, at der skal åbnes mulighed for isoleret bevisoptagelse i erstatningssager om personskade (arbejdsskader, ansvarssager om udmåling efter erstatningsansvarsloven, patient-skadesager m.fl.), således at der kan stilles spørgsmål til Retslægerådet.

Disse sager vil meget ofte omhandle medicinsk årsagssammenhæng, således at Retslægerådets besvarelse vil give grundlag for, at en ellers nødvendig retssag, ikke bliver anlagt, fordi den skadelidte opgiver sagen, det rejste krav imødekommes fuldt ud, eller der indgås forlig.

I de tilfælde, hvor erklæringen fra Retslægerådet ikke på en af de måder løser sagen, vil der under den efterfølgende retssag kunne nøjes med – om nødvendigt – at blive stillet supplerende spørgsmål til Retslægerådet.

Disse sager vil derfor heller ikke samlet set blive forlænget, og sagerne vil i alle tilfælde være bedre forberedte og "skåret til" allerede, når retssagen anlægges. En sådan adgang vil ikke blot være omkostningsbesparende for sagens parter; ikke mindst for den "svage" part, der kan have vanskeligt ved at få finansieret en retssag, men også for domstolene, der får reduceret antallet af de processuelt tunge og langstrakte personskadesager.

---ooOoo---

Det sene svar beklages.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Paul Møllerup', with a long, sweeping flourish extending to the right.

Paul Møllerup

adm. direktør

pmo@danskeadvokater.dk

Justitsministeriet
Att.: Cecilie Maarbjerg Qvist
Slotsholmen 10
1216 København K

Hørings svar - Høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1543 om syn og skøn

Forsikring & Pension har den 30. januar 2014 modtaget Retsplejerådets forslag til effektivisering af syn og skøn i den danske retspleje.

Vi har følgende bemærkninger til betænkningen og det fremsatte lovudkast.

Vores medlemmer oplever, at udgifterne til syn og skøn i retshjælpsforsikrings-sager kan udgøre en betydelig del af de samlede omkostninger. I nogle tilfælde opleves honorarkravet fra skønsmanden uforholdsmæssigt højt.

Samtidig har vores medlemmer i praksis ikke haft mulighed for at gennemføre indsigelser mod urimeligt høje syn og skønsudgifter, da udgifterne i disse sager ofte først oplyses på et tidspunkt, hvor syn og skøn er gennemført. Hertil kommer, at domstolenes nuværende "kontrol" med skønmændenes honorarkrav sjældent medfører en nedsættelse af udgifterne.

Forsikring & Pension kan derfor støtte det af Retsplejerådet fremsatte forslag om, at skønsmændene fremover skal give et overslag over deres honorar og øvrige skønsudgifter, inden den endelige udpegning foretages, jf. lovudkastets § 201.

For at sikre et rimeligt omkostningsniveau på syn og skøn, så foreslår Forsikring & Pension, at der i de nye regler indføres en mulighed for, at retten kan afvise at udpege en skønsmand, hvis overslaget findes urimeligt. Præcist som det er tilfældet, hvis en skønsmand ikke kan svare inden rimelig tid, jf. lovudkastets § 201, stk. 3.

Forsikring & Pension anser det i denne forbindelse samtidigt for afgørende, at skønsmandens overslag som udgangspunkt er bindende. Det er rimeligt, at skønsmanden på baggrund af det fremsendte skønstema giver et overslag, som forsikringsselskabet, parterne og retten kan lægge til grund for vurderingen af den endelige udgift.

21.02.2014

Forsikring & Pension
Phillip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf. 41 91 91 91
Fax 41 91 91 92
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Peter Celander Lindgren
Advokat
Dir. 41 91 90 42
pcl@forsikringogpension.dk

Vores ref. PCL
Sagsnr. GES-2014-00044
DokID 333122
Deres ref. 2014-4000-0087

Brancheorganisation
for forsikringsselskaber
og pensionskasser

Formålet med de nye regler i forhold til at mindske omkostningsniveauet til syn og skøn vil være vanskeligt at opnå fuldt ud, hvis skønsmandens indledende overslag ikke holder.

Derfor foreslår Forsikring & Pension, at det samtidigt indføres i de nye regler (eventuelt i bemærkningerne til lovudkastets § 208), at rettens endelige fastsættelse af vederlaget til en skønsmand tager udgangspunkt i overslaget med mindre helt uforudsete særlige omstændigheder gør sig gældende.

Forsikring & Pension tillader sig at gå ud fra, at reglerne om indhentelse af overslag indrettes således, at sagerne ikke herved fordyres på grund af øgede udmeldingsudgifter og/eller gebyrer for udarbejdelse af overslagene.

Med venlig hilsen

Peter Celandér Lindgren

Forsikring & Pension

Vores ref. PCL

Sagsnr. GES-2014-00044

DokID 333122

Deres ref. 2014-4000-0087

LANDSFORENINGEN AF FORSVARSADVOKATER

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Procesretskontoret

Sendes pr. mail: jm@jm.dk

FORMAND:
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 21, 1. SAL
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@SWLP.DK

SEKRETARIAT:
ST. STRANDSTRÆDE 21, 1. SAL
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: PT@SWLP.DK

3. marts 2014

Høring over Retsplejerådets betænkning om syn og skøn (2014-4000-87)

Ved e-mail af 30. januar 2014 har Justitsministeriet sendt Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (syn og skøn) i høring.

I betænkningens punkt 5.3 (side 36-39) er gengivet Retsplejeudvalgets overvejelser om syn og skøn i straffesager.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater kan oplyse, at foreningen overordnet kan tilslutte sig Retsplejerådets overvejelser om syn og skøn i straffesager.

Landsforeningen finder dog anledning til at bemærke, at landsforeningen ser et behov for en videre anvendelse af syn og skøn i straffesager end i dag, hvor det anvendes sjældent.

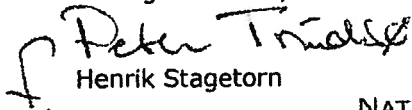
Syn og skøn er navnlig relevant, hvor straffesager vedrører særlige fagområder, hvor der kan være behov for at indhente ekspertviden.

I den seneste tid har særligt spørgsmålet om politiets efterforskning i brandsager været fremme i medierne. Som det fremgår af vedlagte udskrift fra Aalborg Universitets hjemmeside har ph.d., seniorforsker og brandekspert ved Aalborg Universitet, Lars Schiøtt Sørensen, udtalt, at politiets brandefterforskning er mangelfuld. Han har bl.a. vidnet i en sag, hvor hans hårde kritik af politiets efterforskning medførte, at en hotelejer blev frifundet for brandstiftelse.

Landsforeningen finder også, at sager vedrørende IT-kriminalitet er et område, hvor syn og skøn i højere grad burde anvendes. Der henvises til vedlagte dom fra Østre Landsret af 1. juli 2013 (trykt i LM 62/2013). I sagen blev den tiltalte frifundet for besiddelse af børneporno på sin computer. I den pågældende kunne der med fordel have været anvendt en kontradiktorisk proces, hvor forsvareren fra starten havde haft mulighed for at stille spørgsmål til en uafhængig sagkyndig, der havde de fornødne kompetencer. Det havde muligvis medført, at tiltale i sagen ikke var blevet rejst.

Afslutningsvist kan henvises til Thomas Rørdams bog, Forsvareren, side 113 og 114, hvor det bl.a. nævnes, at det i det hele taget kan være grund til i højere grad end det sker i praksis i straffesager at følge en kontradiktorisk procedure, eventuelt ved at gå frem efter reglerne om syn og skøn.

På vegne af bestyrelsen

Henrik Stagetorn

NATIONAL ASSOCIATION OF DEFENCE LAWYERS

LÆT PÅ JUSTITSMORD I BRANDSAG

Sidste år var en hotelejer tæt på at blive idømt en hård fængselsstraf for brandstiftelse og forsikringssvindel, da efterforskere fra politiet i Sønderjylland og brandeksperter fra Rigspolitiet begik alvorlige fejl i efterforskningen af sagen om en mulig påsat brand på et hotel ved Kruså. Den nu 53-årige hotelejer, Niels Nedertoft Jessen, blev frikendt i sagen i maj 2013. Ifølge seniorforsker, ph. d. og brandekspert ved Aalborg Universitet, Lars Schiøtt Sørensen, er sagen ikke enestående. Han mener, at politiets brandekspertise er mangelfuld. Som vidne i sagen fik hans hårde kritik af politiets efterforskning hotelejeren frikendt.

Lars Schiøtt Sørensen

30-09-2013

62/2013 - BØRNEPORNO - FRIFINDELSE - BEVIS - "TROJANSKE HESTE"

Straffelovens § 235, stk. 1

T blev frifundet for besiddelse af børneporno på sin computer, idet der var identificeret "to trojanske heste" på T's computer. Da T således kunne have været udsat for et hacker-angreb, blev han frifundet.

Østre Landsret 9. afd. nr. S-3676-12, 1/7 2013

T var tiltalt for overtrædelse af

"Straffelovens § 235, stk. 1, ved i perioden fra den 3. februar 2011 kl. 23.48.31 til den 13. maj 2011 kl. 20.28.05 fra sin lejlighed i (.. adr. ..) at have udbredt utugtige fotografier og film af personer under 18 år, idet T på internettet via fildelingsprogrammet "eMule" stillede 1 billede samt 398 filmsekvenser af unge under 18 år, eller dele heraf, til rådighed for andre brugere af fildelingsprogrammet."

Ved Københavns Byrets dom af 13. november 2012 blev T frifundet med følgende begrundelse:

"Anklagemyndighedens bevis for T's skyld er den undersøgelse af T's ene computer, hvor er fundet blandt andet fildelingsprogrammet E-mule og de hashfiler, der dokumenterer, at computeren via E-mule har down-loadet og uploadet filer indeholdende børneporno, svarende til et omfattende download på 97 gigabyte.

Heroverfor står, at T har forklaret om forhold, som han har tolket som hackerangreb, at politiet hos T ikke har fundet nogen genstande, der forbinder T med en særlig interesse for børnepornografi, at politiet ved undersøgelsen af T's harddisk ikke har fundet gemte eller slettede billeder eller filmsekvenser, at politiet ikke har fundet eksterne medier hos T, hvortil downloading er sket, og at politiet ikke har fundet søgeord, der relaterer T's interesser til børneporno. Endvidere har der været tale om en intensiv aktivitet over en kortere periode, hvorefter der ikke har været nogen aktivitet af den omhandlede karakter, indtil den 8. juli 2011, hvor T's computere er beslaglagt, uden at den omhandlede computer i den mellemliggende periode har været formateret. Computeren er ikke undersøgt for avancerede sletteprogrammer.

Under disse samlede omstændigheder finder retten ikke, at der er ført et tilstrækkeligt sikkert bevis for, at T er skyldig. T frifindes derfor."

Anklagemyndigheden ankede herefter dommen med påstand om domfældelse efter anklageskriftet.

Under anken blev der indhentet en supplerende erklæring af 7. januar 2013 fra Rigspolitiet, Nationalt IT-Efterforskningscenter (NITEC):

"1.01 Konklusion

Ved den foretagende supplerende undersøgelse blev der fundet 4 vira (skadelig kode), hvoraf de 2 af antivirus-programmet F-secure blev identificeret som mulige "trojanske heste". Dette er dog ikke entydigt og det kan derfor ikke siges med sikkerhed om den fundne malware giver mulighed for at betjene den undersøgte computer, via internettet, som hvis man sad lokalt på maskinen.

Det er ikke muligt at konstatere om de fundne vira har været kørt som programmer på computeren, idet dette ofte kan skjules for en teknisk undersøgelse ved anvendelse af forskellige teknikker."

Herefter stadfæstede landsretten byrettens dom med følgende præmisser:

"Fem voterende tiltræder også efter bevisførelsen for landsretten, herunder den supplerende erklæring fra NITEC, hvorefter der er identificeret to "trojanske he-ste" på T's computer, samt

de afgivne forklaringer, at der ikke er ført det til domfældelse i en straffesag fornødne bevis for, at T har gjort sig skyldig i den rejste tiltale.

Disse voterende stemmer for at stadfæste byrettens dom, hvorefter T er frifundet for tiltalen.

En voterende finder det efter bevisførelsen bevist, at T har gjort sig skyldig i den rejste tiltale og stemmer for at domfælde T for den rejste tiltale."

Tilbage

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Sagsnr.: 2014-4000-0087

Dato : 3. marts 2014
J.Nr. : I-228

Ved brev af 30. januar 2014 har Justitsministeriet anmodet Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed om bemærkninger til Retsplejerådets betænkning nr. 1543 om reform af den civile retspleje (VIII) – syn og skøn.

Voldgiftsnævnet kan tilslutte sig, at der er behov for et institut som syn og skøn.

Uagtet at Voldgiftsnævnet har egne regler for gennemførelse af syn og skøn på bygge- og anlægsområdet, finder nævnet det relevant at bidrage med sine vurderinger og erfaringer i forhold til de regelændringer, som Retsplejerådet foreslår gennemført i retsplejeloven. Voldgiftsnævnet stiller årligt omkring 800 - 1.000 skønsmænd på bygge- og anlægsområdet i forslag i forbindelse med sager ved de civile domstole i Danmark.

Voldgiftsnævnet finder, at det er vigtigt at sikre, at instituttet for syn og skøn er effektivt og så lidt tids- og omkostningskrævende som muligt, og at eventuelle nye tiltag ikke gennemføres på bekostning af kvaliteten i skønsmandens arbejde eller af retssikkerheden for parterne.

Voldgiftsnævnet er enig i, at der kan opstilles forbedrede rammer for en væsentlig hurtigere gennemførelse af et syn og skøn, herunder gennem sagsstyring og fastsættelse af tidsfrister, idet det bemærkes, at Voldgiftsnævnet på dette område gennemførte en række nye tiltag i 2008 og for tiden arbejder med mulige forbedringer både i praksis og i nævnets regelsæt.

Voldgiftsnævnet støtter, at der arbejdes med ideer til forenklinger af processen med formulering af spørgsmål til skønsmanden, der også i Voldgiftsnævnets regi i nogle tilfælde opleves som mere og mere tidskrævende.

Opmærksomheden henledes på forslaget om, at der som det klare udgangspunkt kun skal være adgang til at stille supplerende spørgsmål én gang i 1. instans (side 34). Ofte fremkommer der i mere komplicerede sager ikke alene nye forhold, når erklæringen afgives, men også ved besvarelsen af supplerende spørgsmål. Afskæres muligheden for yderligere undersøgelser i forhold til disse besvarelser, kan det føre til et væsentligt forringet resultat for parterne. Samtidig vil et sådant udgangspunkt formentlig blive vanskeligt at fastholde i praksis, da ønsket om at stille supplerende spørgsmål ofte er velunderbyggede, hvorfor dispensation til at stille supplerende spørgsmål mere end én gang formentlig må gives ofte.

Opmærksomheden henledes desuden på, at det er Voldgiftsnævnets erfaring, at det for skønsmænd kan være vanskeligt i alle sager at give et fuldstændigt retvisende overslag over forventede

omkostninger og tidsforbrug, inden arbejdet med skønsforretningen er påbegyndt, jf. ordlyden i forslaget til § 201, stk. 1. Der vil på dette stadium ofte mangle dels tekniske oplysninger, beregninger eller kendskab til behovet for f.eks. laboratorieundersøgelser dels kendskab til størrelsen af og dermed den tidsmæssige konsekvens af eventuelle nødvendige undersøgelser, hvorfor overslaget kan skabe en forkert forventning til de med skønsforretningen forbundne udgifter og tidsperspektivet. Det er Voldgiftsnævnets erfaring, at der i praksis er behov for en justering i forhold til tidsforbrug og udgifter til skønsforretningen under sagens forløb nærmere som en hovedregel end en undtagelse. Gennemføres forslaget bør det overvejes generelt at gøre opmærksom på, at det ikke kan udelukkes, at der kan ske begrundede ændringer i disse overslag, når skønsmandens arbejde er påbegyndt.

I hastesager kan der desuden være behov for en særlig fleksibilitet og hurtigere procedurer med meget korte høringsfrister, kortere frister til parter og skønsmand og færre forudgående processuelle krav til skønsmand, end det der lægges op til i Retsplejerådets betænkning. Voldgiftsnævnet formoder, at sagerne ved de civile domstole på dette punkt adskiller sig fra nogle af de skønssager, der gennemføres i Voldgiftsnævnets regi i henhold til AB 92, herunder stadeopgørelser i forbindelse med konkurs, hvor skønsforretningen skal gennemføres inden for ganske få dage.

Det bemærkes endeligt, at det i betænkningen (side 31) anføres, at ”retten kan anmode en institution eller organisation om at foreslå en egnet person”. I de sager, hvor Voldgiftsnævnet stiller egnede skønsmand på bygge- og anlægsområdet i forslag i forbindelse med sager ved de civile domstole, er det på nuværende tidspunkt rekvirenten, der efter rettens afgørelse anmoder Voldgiftsnævnet om at stille en skønsmand i forslag. På dette punkt finder Voldgiftsnævnet den eksisterende ordning velfungerende og hensigtsmæssig.

Med venlig hilsen

Lene Ahlmann-Ohlsen
Direktør

Fra: Jeanne Blyt [jeb@finansraadet.dk]
Sendt: 3. marts 2014 14:54
Til: Justitsministeriet
Emne: Høring over Retsplejerådets betænkning om syn og skøn

Til Cecilie Maarbjerg Qvist

Indledningsvis takker Finansrådet for muligheden for at afgive høringssvar.

Finansrådet bakker op om de forslåede ændringer, da disse forventes at blive procesbesparende i forhold til de eksisterende regler.

Med venlig hilsen

Jeanne Blyt
Kontorchef

Direkte +45 3370 1062
jeb@finansraadet.dk

Finansrådet
Finanssektorens Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000
Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 70 10 44 55
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

Sendt pr. e-mail til jm@jm.dk, cc. cmq@jm.dk

J. nr. 2014-4101-0007-2
Sagsbeh. Marianne Ploug
Dir.tlf. +45 99 68 42 26
Mail mapl@domstolsstyrelsen.dk

17. marts 2014

Høring over Retsplejerådets betænkning om syn og skøn, j.nr.2014-4000-0087

Ved brev af 30. januar 2014 har Justitsministeriet bedt Domstolsstyrelsen om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn).

Det fremgår af betænkningen, at Retsplejerådets overvejelser og lovforslag vedrørende syn og skøn i civile sager (bortset fra mulighederne for at afholde nyt syn og skøn) er indgået i arbejdet i Udvalget om bedre og mere effektiv behandling af civile sager ved domstolene, som i det hele har tilsluttet sig Retsplejerådets forslag.

Domstolsstyrelsen har ved brev af 31. januar 2014 afgivet en udtalelse vedrørende rapporten fra Udvalget om bedre og mere effektiv behandling af civile sager ved domstolene, og styrelsen kan i denne forbindelse henvise til bemærkningerne i udtalelsen.

Domstolsstyrelsen har ikke bemærkninger til Retsplejerådets forslag om ikke at ændre den gældende bestemmelse om afholdelse af nyt syn og skøn eller til forslagene om syn og skøn i straffesager.

Med venlig hilsen

Marianne Ploug

VOLDGIFTSINSTITUTTET

THE DANISH INSTITUTE OF ARBITRATION

Kun pr. e-mail: jm@jm.dk
Justitsministeriet
Retsplejerådet
Slotsholmsgade 10
Procesretskontoret
1216 København K
Deres j.nr.: 2014-4000-0087

Kronprinsessegade 28, 3. sal
1306 København K

Telefon + 45 7026 5013
Telefax + 45 3313 0013

office@voldgiftsinstitutet.dk
www.voldgiftsinstitutet.dk

3 marts 2014

J nr. K-2146
Skr. Henrik Gisløv

Høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om syn og skøn - j.nr. 2014-4000-0087

Voldgiftsinstitutet har gennemgået Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn).

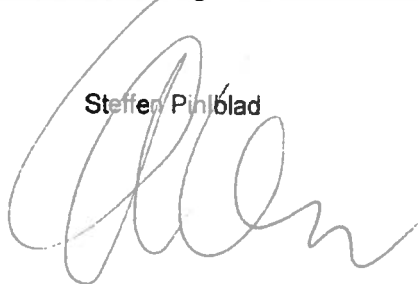
Instituttet har ikke bemærkninger til de enkelte elementer i betænkningen, men kan oplyse, at ordningen med at skønsmanden skal komme med et estimat over de forventede omkostninger ved skønsforretningen er meget velfungerende i sager ved Voldgiftsinstitutet.

Det følger af § 6, stk. 5 i Regler for behandling af voldgiftssager, at når den sagkyndige er udpeget, skal han eller hun fremkomme med et estimat over udgifterne ved sit arbejde. Den sagkyndige kan ikke påbegynde sit arbejde, før sikkerhedsstillelse for de estimerede udgifter er indbetalt. Viser det sig, at udgifterne ved den sagkyndiges arbejde vil overstige den indbetalte sikkerhedsstillelse, skal den sagkyndige snarest muligt meddele dette til instituttet. Den sagkyndiges arbejde må herefter afvente, at yderligere sikkerhed er indbetalt.

Det giver tryghed for parterne og for skønsmanden, at der hele tiden er klarhed over omkostningerne ved arbejdet.

Med venlig hilsen

Steffen Pinblad

Justitsministeriet
Fælles Service
Slotholmsgade 10
1216 København K

Østersøvej 14
4673 Rødvig Stevns
+45 8161 5142
info@adipa.dk
www.adipa.dk
CVR nr. 33434200

Høring over Retsplejerådet betænkning om syn og skøn

27. februar 2014

Vi henviser til Justitsministeriets brev af 30. januar og kan oplyse, at ADIPA (tidligere Patentagentforeningen) er fuldt ud enig i Retsplejerådets opfattelse, at der er behov for et institut som syn og skøn, og vi støtter generelt bestræbelserne på at effektivisere og derved reducere tidsforbruget og omkostningerne til sager med syn og skøn.

Nedenfor følger vores kommentarer til nogle af de foreslåede ændringer, idet det indledningsvis skal bemærkes, at syn og skøn i patentsager har en helt anden karakter og et noget andet omfang end mange andre sager, og at høringssvaret tager udgangspunkt i de specielle forhold, der gør sig gældende for vores fagområde.

Ad § 197

Vi er enig i Retsplejerådets forslag i afsnit 2.2 om en friere adgang for parterne til at stille spørgsmål til skønsmanden, så sagsbehandlingstiden ikke forlænges unødigt til f.eks. reformulering af skønsspørgsmål.

Ad § 201

Vi har fuld forståelse for, at sagens parter på forhånd bør kende omkostningerne til syn og skøn, således som anført i afsnit 2.3. Forslaget om, at skønsmanden skal estimere sit honorar inden vedkommende udpeges af retten er dog ikke uproblematisk, da patentsager ofte indeholder et meget omfattende bilagsmateriale, som det er svært at vurdere hvor mange timer, der skal anvendes til at studere for at kunne besvare spørgsmålene fyldestgørende. Konsekvensen heraf kan være, at en skønsmand, der har estimeret sit honorar for lavt, ikke er tilstrækkeligt grundig ved besvarelsen af de stillede spørgsmål eller må revidere sit estimat undervejs i

sagsforløbet. Revidering af estimatet er under alle omstændigheder nødvendig, når der fremlægges nye bilag, og når der stilles supplerende skønsspørgsmål. Yderligere må skønsmanden for blot at kunne give et rimeligt holdbart estimat over omkostningerne ud over skønsspørgsmålene også modtage kopi af alle sagens yderligere akter, såsom processkrifter og bilag. Det bør i § 201 tilføjes, at skønsmanden også skal modtage alle processkrifter og bilag. Grundet vanskelighederne ved at estimere omkostningerne anbefales det, at skønsmanden inden udmeldelsen af retten kan afgive en meget bred omkostningsramme, hvorved store afvigelser mellem parternes forventninger og skønsmandens estimat kan afklares på et tidligt tidspunkt.

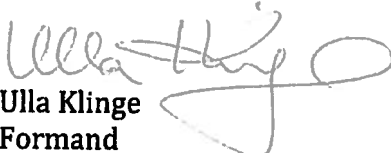
Ad § 204

Vi finder det unødvendigt bureaukratisk at kræve, at skønserklæringen afgives på en særlig blanket, således som foreslået i afsnit 2.5 og § 204, stk. 3. Det kunne være en hjælp, hvis spørgsmålene blev præsenteret på mere eller mindre standardiseret vis, men at skulle arbejde med en bestemt elektronisk blanket kan let give problemer med formatering af tekst og eventuelle tegninger m.v.

Ad § 205

§205 og kommentarerne hertil i afsnit 2.6 indeholder en begrænsning af parternes mulighed for at stille supplerende spørgsmål og få disse bevaret skriftligt. Dette finder vi meget betænkeligt, idet der i langt de fleste patentsager er behov for yderligere bevisførelse i form af skriftlig besvarelse af supplerende spørgsmål. Vi anbefaler derfor, at § 205 ændres, så parterne har mulighed for én gang at stille og skriftligt få besvaret supplerende spørgsmål, alternativt at der i praksis i patentsager gives adgang til én gang at stille og få supplerende spørgsmål besvaret skriftligt.

På foreningens vegne

Ulla Klinge
Formand

Præsident Henrik Rothe
Sø- og Handelsretten
Amaliegade 35, 2. sal, 1256 København K.
Tlf.: 99 68 46 40

Jmt. modt.
27 FEB. 2014

Den 25. februar 2014
J.nr.: H-6/14

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Vedr. Justitsministeriets journal 2014-40000-00087, Retspleierådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn)

Justitsministeriet har ved høringsbrev af 30. januar 2014 anmodet om en udtalelse om betænkning 1543 om syn og skøn.

Sø- og Handelsretten kan i det væsentlige tilslutte sig forslaget som led i arbejdet med at effektivisere behandlingen af civile sager.

I Sø- og Handelsretten behandles en hel del sager med udenlandske parter samt sager, som indeholder spørgsmål af betydelig teknisk kompleksitet. Endvidere er det i enkelte sager ikke muligt at finde en egnet dansk skønsmand.

Disse forhold indebærer, at det ikke altid vil være hensigtsmæssigt for Sø- og Handelsretten at anvende særlige blanketter, og at spørgsmål og svar skal fremsendes i et særligt format, jf. forslaget § 204, stk. 3, og disse forhold bedes taget i betragtning ved udformning ved det endelige lovforslag.

Det bemærkes endvidere, at de i lovforslagets bemærkninger nævnte tidsfrister næppe altid vil være realistiske i en række sager ved Sø- og Handelsretten.

Endelig bemærkes, at det i bemærkningerne til lovforslagets § 198, stk. 3 bør fremgå, at også parterne kan pege på en organisation, som kan komme med forslag til en egnet skønsmand, og herudover bemærker Sø- og Handelsretten, at det direkte af teksten til § 205, stk. 2 bør fremgå, at de supplerende spørgsmål under alle omstændigheder skal sendes til skønsmanden, når retten har bestemt, at spørgsmålene skal besvares mundtligt i et retsmøde.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Att.: Cecilie Maarbjerg Qvist

Sendes pr. mail til jm@jm.dk

27. februar 2014
Dokumentnr.: 322504

Deres sagsnr. 2014-4000-0087 - Høring over Retsplejerådets betænkning om syn og skøn

Tak for muligheden for at afgive høringssvar.

Dansk Byggeri ser positivt på betænkningens forslag til ændring af reglerne om syn og skøn, der efter Dansk Byggeris opfattelse samlet set vil bidrage til en hurtigere og mere effektiv sagsbehandling ved de civile domstole. De foreslåede ændringer vil herudover give parterne et større overblik over de forventede omkostninger til syn og skøn, inden skønsforretningen igangsættes og derved medvirke til, at omkostningerne til syn og skøn ikke bliver uforholdsmæssige set i forhold til sagsgenstanden.

Dansk Byggeri har derfor alene nedenstående bemærkninger til betænkningen:

Af betænkningens forslag til ny § 198 vedrørende proceduren for udpegning af skønsmanden fremgår, at retten tager skridt til at udpege skønsmanden. Dansk Byggeri noter sig, at der ikke med forslaget til retsplejelovens § 198 tilsigtes væsentlige ændringer i forbindelse med udpegningen af skønsmanden. Dansk Byggeri går derfor ud fra, at det fortsat i praksis typisk er skønsrekvirenten, der retter henvendelsen til relevante organisationer eller lignende med henblik på at bringe en egnede skønsmand i forslag.

Herudover kan den foreslåede procedure for udpegning af skønsmanden efter Dansk Byggeris opfattelse medføre, at selve proceduren med udpegningen forlænges – og så selvom sagsbehandlingstiden samlet set reduceres. Da der kan forekomme sager, hvor en hurtig gennemførelse af skønsforretningen er påkrævet, fx hvis hurtig udbedring af mangler / skader er nødvendig for at undgå yderligere skader, bør der skabes en procedure for hurtig udpegning. En procedure for hurtig udpegning bør dog efter Dansk Byggeris opfattelse ikke i unødigt grad hindre, at parterne får det med forslaget tilsigtede overblik over omkostningerne. En mulighed kunne derfor være at give retten mulighed for undtagelsesvis og på begæring af én af sagens parter, at pålægge skønsmanden at komme med overslag over de forventede omkostninger og tidsforbrug inden en kort frist (og ikke blot "snarest") samt ligeledes meddele parterne en kort frist til at komme med deres eventuelle bemærkninger.

Med venlig hilsen
Dansk Byggeri

Janus Schädler Honoré

Justitsministeriet
Procesretskontoret

TEKNIQ
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup
Telefon 4343 6000
Telefax 4343 2103
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk
24. februar 2014

Ref. PMS

pms@teknig.dk

Dir 7741 1567

Vedr.: Høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om syn og skøn - j.nr. 2014-4000-0087

TEKNIQ har med tak modtaget Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 angående reform af den civile retspleje for så vidt angår syn og skøn.

Side 1/1

TEKNIQ kan tiltræde Retsplejerådets overvejelser og forslag.

Med venlig hilsen

Preben Meinecke-Søes

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

**Høring over Retsplejerådets betænkning om syn og skøn.
Justitsministeriets høringsbrev af 30. januar 2014 – med svarfrist den 3. marts 2014.
Sagsnr.: 2014-4000-0087**

RPF kan tilslutte sig synspunkterne i betænkningen og skal især fremhæve betydningen af at fastholde muligheden for syn og skøn i straffesager, jfr. Retsplejerådets overvejelser derom gengivet på siderne 36 til 39 i Betænkningen.

Denne mulighed tjener til at sikre den ligestilling mellem parterne (equality of arms) og kontradiktion, der jo uagtet politiets faktiske efterforskningsmonopol gælder som princip i straffesager.

Det anbefales i øvrigt folketinget under behandlingen til sin tid af det i betænkningen medfølgende lovudkast at søge belyst, i hvilket omfang der overhovedet anvendes syn og skøn i straffesager, og i givet fald hvilke type af straffesager.

København, den 25. februar 2014

Bjørn Elmquist
Formand

Tine Attrup
Bestyrelsesmedlem

Christina Cederfeld
Bestyrelsesmedlem

DANMARKS REDERIFORENING

(DANISH SHIPOWNERS' ASSOCIATION)

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. e-mail: jm@jm.dk

3. marts 2014

Høring – Reform af den civile retspleje VIII - Betænkning nr. 1543/2013 om syn og skøn

Danmarks Rederiforening har gennemgået betænkning nr. 1543/2013 om syn og skøn afgivet af Retsplejerådet.

Danmarks Rederiforening har i høringssvar af 5. februar 2014 kommenteret på rapporten om **Bedre og mere effektiv behandling af civile sager ved domstolene** inklusiv bilag, herunder **Retsplejerådets notat til Udvalget om bedre og mere effektiv behandling af civile sager ved domstolene om visse spørgsmål i forbindelse med syn og skøn i civile sager** af 14. august 2013 (inklusiv lovforslag).

Danmarks Rederiforening henviser til høringssvar af 5. februar 2014 for bemærkninger til Retsplejerådets overvejelser og ændringsforslag i forhold til *Rettens beslutning om syn og skøn; Spørgsmålene til skønsmanden; Udpegning af skønsmanden; Skønforretningen; Udformning af skønserklæringen; Supplerende spørgsmål til skønsmanden, når skønserklæringen er afgivet; Skønsmændens fremmøde i Retten* samt *Omkostningerne ved skønforretningen*.

Danmarks Rederiforening støtter ændringsforslagene, særligt opstramningen vedrørende skønsmandens tidsforbrug og honorar finder Danmarks Rederiforening er positive forbedringer i forhold til de eksisterende regler.

Danmarks Rederiforening har ikke tidligere kommenteret på forslaget om anvendelsen af en særlig blanket til afgivelse af skønserklæringen. Danmarks Rederiforening er enig i, at dette kan være en hjælp for skønsmanden blot at kunne indføre sine svar under de relevante spørgsmål. Det giver samtidig overblik for parterne og domstolen at spørgsmål og svar følges ad. Danmarks Rederiforening finder, at blanketten bør udformes på en sådan måde, at skønsmanden også har mulighed for at indsætte billedmateriale, grafisk materiale eller andre data, hvor skønsmanden finder det

hensigtsmæssigt, således at dette materiale indgår som en del af skønserklæringen (hvis relevant).

Danmarks Rederiforening er enig i, at muligheden for et nyt syn og skøn skal opretholdes og videreføres. Danmarks Rederiforening imødeser Retsplejerådets senere betænkning vedrørende anvendelse af andre sagkyndige beviser, herunder sagkyndige vidner, sagkyndige domme og ensidigt indhentede sagkyndige erklæringer samt eventuelle supplerende forslag vedrørende *Nyt syn og skøn*.

Danmarks Rederiforening har ikke bemærkninger til Retsplejerådets forslag vedrørende syn og skøn i straffesager.

Med venlig hilsen
Danmarks Rederiforening

Stinne Taiger Ivø

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Att.: Cecilie Maarbjerg Qvist

Pr. e-mail: jm@jm.dk

4. marts 2014

**Høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om syn og skøn
- j.nr. 2014-4000-0087 (H028-14)**

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

FSR - danske revisorer har den 30. januar fået tilsendt ovennævnte betænkning.

Overordnet set bakker foreningen op om formålet med at sikre en hurtigere gennemførelse af syn og skøn og en række af de forslag, som fremgår af betænkningen, herunder en digital blanket til brug for spørgetema, og at det nu fremgår, at ikke alene sagens parter hæfter for skønsmandens honorar, men også deres repræsentanter.

Vi har dog også en række betænkeligheder:

- Det fremgår, at skønsmanden skal komme med et estimat for honoraret alene baseret på spørgetemaet, men (tilsyneladende) uden adgang til sagens materiale. Det er efter vores opfattelse ikke muligt at give et estimat på det grundlag. Hvis skønsmanden skal gøre det, kan det kun være vejledende og uden bindende virkning. Skal han komme med et mere præcist bud, vil han normalt have brug for adgang til sagens materiale og evt. også en drøftelse af spørgetemaet med parterne for at sikre en forventningsafstemning. Et skøn over honorar kan herudover selvsagt ikke dække supplerende spørgsmål eller materiale, som bliver inddraget i sagen efterfølgende.
- Hvis tidsfristen for besvarelse af spørgsmålene overskrides, foreslås det, at skønsmanden har bevisbyrden for, at det ikke skyldes ham, og løfter han ikke den, kan han blive sat ned i honorar. Vi foreslår i stedet, at det er sagens parter, der skal godtgøre, at forsinkelsen skyldes skønsmanden, da parterne ellers bliver udstyret med et uheldigt incitament i forhold til at sikre en fornuftigt afviklet skønsforretning, herunder at stille de nødvendige oplysninger til rådighed i rimelig tid.

- Det fremgår, at retten fortsat kan "tvangsudmelde" skønsmænd. Denne adgang virker ikke tidssvarende og bør efter vores opfattelse afskaffes.
- Endelig foreslås det, at det fremover ikke er nødvendigt at fremsende spørgsmål til retten samtidigt med begæringen af syn og skøn. Det bør overvejes, om ikke det bør være et krav at fremsende spørgsmålene, da det oftest først er, når man ser dem, at man kan vurdere, hvorvidt man som modpart kan tilslutte sig et syn og skøn. Herudover kan der så efterfølgende komme spørgsmål, som ikke kan besvares, eksempelvis fordi det vedrører den retlige vurdering.

Side 2

Er der spørgsmål til ovennævnte, kan undertegnede kontaktes.

Med venlig hilsen

Jakob Dedenroth Bernhoft
direktør, Fagligt Center

Justitsministeriet

Islands Brygge 26
Postbox 1990
2300 København S
tlf. 33 93 20 00
fax 33 32 01 74
hvr@hvr.dk
hvr.dk

3. marts 2014

Vedr. Retsplejerådets betænkning om syn og skøn - sagsnr. 2014-4000-0087

Håndværksrådet støtter Retsplejerådets intentioner om at begrænse tidsforbruget og omkostninger ved syn og skøn, så længe det ikke går ud over kvaliteten af dette bevismiddel, som er af overordentlig stor betydning for Håndværksrådets medlemsvirksomheder.

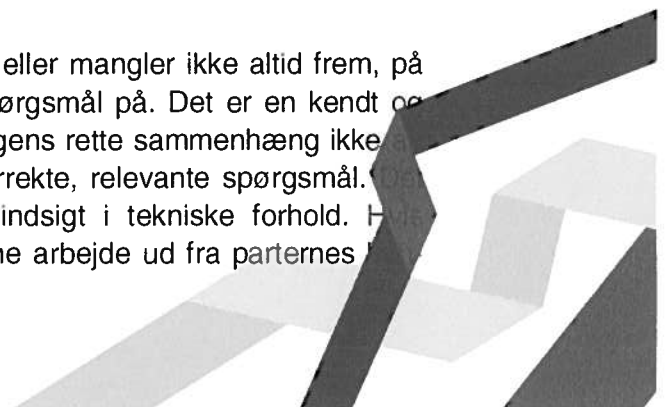
Håndværksrådets medlemsvirksomheder er i vid udstrækning brugere af syn og skøn ved tvister, såvel ved de almindelige domstole som ved voldgiftsretter, i særdeleshed ved Voldgiftsretten for Bygge og Anlægsvirksomhed. Endvidere medvirker Håndværksrådets medlemsorganisationer til uddannelse og udvælgelse af egnede syn og skøns-mænd, hvorfor Håndværksrådet også vil fremkomme med et par bemærkninger specielt i relation til skønsmændene.

Skønstemaet

Advokaters/parters uenighed om skønstemaet kan være en væsentlig årsag til forsinkelse i de sager hvor uenigheden opstår. Og der ligger en indbygget mulighed i at træ-nere en sag, for den part som ikke ønsker sagen fremmet hurtigst muligt. Derfor er Håndværksrådet enig i Retsplejerådets bestræbelser på at begrænse denne forsinkel-sesfaktor og -mulighed.

Det kunne efter Håndværksrådets opfattelse overvejes, i første omgang på forsøgsba-sis, at ændre skønsmændenes arbejdsgrundlag. I stedet for at udarbejde et skønstema med konkrete spørgsmål, skulle parterne beskrive, hvad de hver især mener om even-tuelle mangler og årsag ved objektet, og hvad parten finder relevant at få skønsman-den til at syne og vurdere. Det burde kunne minimere forsinkelse på grund af strid om spørgsmålsformulering i skønstemaer og tillige medvirke til, at trække advokattaktiske elementer ud af spørgsmålene. Samtidig kunne skønsmændene mere frit forholde sig til, hvad der måtte være galt med stridsgenstanden.

Som det er i dag kommer den egentlige årsag til fejl eller mangler ikke altid frem, på grund af den måde advokaterne formulerer deres spørgsmål på. Det er en kendt og frustrerende problemstilling blandt skønsmænd, at sagens rette sammenhæng ikke altid kommer frem, fordi advokaterne ikke stiller de korrekte, relevante spørgsmål. Det kan skyldes taktiske overvejelser eller manglende indsigt i tekniske forhold. Hvis skønsmændene i stedet for konkrete spørgsmål kunne arbejde ud fra parternes

kretiserede problemformulering, så ville der være et større råderum og dermed en større garanti for, at alt relevant blev afdækket af skønsmanden og beskrevet i skønsrapporten. Men det vil forudsætte en tilstrækkelig konkret beskrivelse af hver parts opfattelse af, hvad der er galt med det objekt, som skal gøres til genstand for et syn og skøn, samt partens egen præciserede opfattelse af hvad der er årsag til en skade m.m.

Efter modtagelse af skønsrapporten, skal parterne som nu have mulighed for at stille konkrete spørgsmål til skønsmanden, som denne så efterfølgende må besvare i en supplerende skønserklæring.

Bortset fra dette alternative forslag, så har Håndværksrådet et par kommentarer til Retsplejerådets konkrete forslag.

Skønsmandens overslag

Håndværksrådet finder forslaget om, at skønsmændene inden udmeldelse skal udarbejde et overslag over omkostninger og et skøn over tidsforbruget, for problematisk. For det sker på et tidspunkt ved sagens indledning, hvor skønsmændene ofte ikke har tilstrækkelig viden om omfanget af skønssagen.

Det er i sig selv et stort praktisk problem for skønsmænd, at finde et tidspunkt hvor begge eller alle parter og deres advokater kan deltage i en skønsforretning. Og det giver den dårligst tænkelige start på et syn og skøn, hvis en skønsmand dikterer et tidspunkt, hvor én af parterne ikke har mulighed for at deltage. Bl.a. disse forhold kender skønsmanden ikke, når man anmoder ham om at vurdere det forventede tidsforbrug.

Det er ofte heller ikke muligt at vurdere tidforbruget og dermed omkostningerne, inden skønsmanden har haft lejlighed til at besigtige det objekt, der skal vurderes, specielt hvis det er en bygning.

Og det er heller ikke i parternes interesse, hvis skønsmanden bringes i en situation, hvor han, for at undgå problemer med tiden og dermed risikoen for at få reduceret sit honorar, så vælger en mindre udførlig besvarelse og beskrivelse, end han kunne have bidraget med. Det kan nødvendiggøre, at parterne så må stille (flere) supplerende spørgsmål.

Sammenfattende er målsætningen om at forkorte tidsforbruget rigtig, men det er vigtigt at inddrage repræsentanter for skønsmændene i alle overvejelser og forslag, som har til formål at strømline og forkorte tidsforbruget til syn og skøn. Ellers risikerer man at vedtage nogle regler med fremgangsmåder, som i praksis ikke fungerer efter hensigten.

Afvisning af spørgsmål

Med hensyn til forslaget til ny § 197 stk. 2, så fremstår denne i sin formulering som udtømmende for, hvornår retten kan afvise spørgsmål. Derfor er det vigtigt, enten at få alle relevante indsigelser med, eller at formulere bestemmelsen, så den ikke er udtømmende. Et vigtigt forhold som ikke er nævnt i det nuværende udkast er, at spørgsmålene skal kunne afvises, hvis ikke de er konkrete. En part bør ikke kunne anmode en skønsmand om generelt at vurdere, om der er mangler ved en bygning eller en maski-

ne. Spørgsmålet skal konkretiseres til afgrænsede bestemte forhold, så skønsmanden ikke skal gennemgå alt.

Supplerende spørgsmål

F.s.v. angår forslaget om at begrænse adgangen til at stille supplerende spørgsmål, så risikerer det at nødvendiggøre en ellers unødvendig mundtlig forhandling med afhjæmning af skønsmanden, eller en ankesag, for at få mulighed for at stille yderligere supplerende spørgsmål.

På forsøgsplan kunne det alternativt overvejes at afholde et forberedende retsmøde med skønsmandens deltagelse, hvor parterne efter modtagelse af skønserklæringen, kunne stille spørgsmål til skønsmanden. Det kunne reducere behovet for supplerende spørgsmål. Det er almindeligt kendt, at en skønssag ofte gør det muligt for parterne selv at forlige sagen. Denne forligsmulighed kunne yderligere fremmes, ved at formalisere og normalisere en tidlig mulighed for på et forberedende retsmøde, at udspørge skønsmanden. I bedste fald kunne det overflødiggøre den mundtlige domsforhandling.

Med samme målsætning om at spare tid og penge kunne en sådan udspørgen af skønsmanden i den forberedende fase af retssagen foregå gennem en videokonference, eller i sager med forenklet problemstilling, gennem et telefonmøde.

Efterlader denne udspørgen af skønsmanden nogle uklarheder, kan dette afklares gennem skriftlige supplerende spørgsmål. Hvis skønsmanden ikke ser sig i stand til under mødet at besvare alle spørgsmål, må sådanne spørgsmål efterfølgende udføres skriftligt og fremsendes til skønsmanden. Men behovet for at stille supplerende spørgsmål burde blive mindre, når parterne har haft lejlighed til mundtlig at afhøre skønsmanden. En sådan tidlig afhøring af skønsmanden bør ikke afskære parterne fra at indkalde skønsmanden til den mundtlige forhandling.

Skemaer til skønserklæringer

Håndværksrådet støtter forslaget om at forsøge at formalisere og skematisere skønserklæringerne, så længe det ikke resulterer i forsimplede og for korte skønserklæringer. Risikoen for det er størst i komplicerede syn og skønssager.

Haste syn og skøn

Håndværksrådet savner bemærkninger om og forslag til bestemmelser, som kan sikre gennemførelse af haste syn og skøn, som der kan opstå behov for.

Med venlig hilsen

Peter Andersen
Chefjurist

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Email: jm@jm-dk

Høringssvar – Retsplejerådets betænkning 1543/2013 om syn og skøn

Der henvises til Ministeriets høringsbrev af 30. januar 2014, samt den efterfølgende modtagne betænkning 1543/2013.

Realkreditforeningen takker for henvendelsen, og benytter lejligheden til at fremføre nedenstående bemærkninger.

Baggrund

Indledningsvis bemærkes, at Realkreditforeningen alene på anden hånd gennem vore medlemmer har erfaringer med, og holdninger, til anvendelsen af syn - og skønsinstituttet ved de danske domstole. Foreningen forestår dog indstillingen af syn og skønsmand, som stilles til rådighed af medlemsinstitutterne samt varetager dialogen med de advokater, som på deres klienters vegne rekvirerer syn og skøn – typisk i forbindelse med vurderingen af værditabet af fast ejendom i forbindelse med gennemførelse af ekspropriation.

Foreningens nedenstående bemærkninger er derfor ikke direkte møntet på det konkrete indhold i det foreliggende lovforslag med bemærkninger, som betænkningen indeholder. Der er snarere tale om et praktisk og virkelighedsnært bidrag til overvejelserne såvel hos den/de parter, der rekvirerer syn og skøn som hos rettens formand, når der skal tages stilling til anmodning om udmeldelse af syn og skønsmand, og herunder efterhånden ikke sjældent, tillige til antallet af syns og skønsmand på den enkelte sag.

Af samme årsag også til lovgiverne, der sætter rammerne for denne virksomhed, da den gældende beskrivelse efter vor opfattelse savner blik for den type syn og skøn, som realkreditte regelmæssigt involveres i.

Realkreditte forudsætninger

Der skal ikke herske tvivl om, at realkreditinstitutterne er sig bevidst at det forpligter at besidde suverænt stor og dækkende faglig indsigt på et centralt og grundlæggende principielt retsområde, der løbende har samfundets bevågenhed i forbindelse med tvister om ekspropriation og udmåling af erstatning herfor.

3. marts 2014

Finanssektorens Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3336 1311
Fax 3393 0260

mail@realkreditforeningen.dk
www.realkreditforeningen.dk

Journalnr. 172/02
Dok. nr. 518236-v1

Realkreditinstitutterne står med andre ord til rådighed med den faglige ekspertise, som er opbygget i virksomhederne hos den kreds af medarbejdere, der i det daglige foretager værdiansættelse for realkreditinstitutterne.

Side 2

Der er dog også andre aktører på dette område, der faktisk er uddannede syns- og skønsmand, og har denne disciplin som et egentligt forretningsområde. Ofte er disse udpegede sammen med realkreditfolk på den samme sag. I mindre sager kan overvejes om ikke disse ressourcer er tilstrækkelige for sagen.

Journalnr. 172/02
Dok. nr. 518236-v1

Dertil bemærkes endvidere, at forbruget af syn – og skønsmand særligt påvirker de mindre realkreditinstitutter på landbrugsområdet, da de store institutter er belåningsmæssigt involveret i flere ejendomme og derfor hyppigt er inhabile. Der trækkes derfor uforholdsmæssige store vekslere på realkreditinstitutter med mindre markedsandele på landbrugsområdet.

Omfanget og behovet

Efterhånden er det imidlertid reglen snarere end undtagelsen at der udmeldes to syn- og skønsmand på en sag om ekspropriation. Ikke fordi genstanden er ved at gå under, eller fordi der er tale om involvering af flere fagområder, men formentlig snarere fordi hver part ønsker sig repræsenteret af en syn- og skønsmand med en for parten hensigtsmæssig tilgang til opgaven.

Det er således det almindelige billede, at der deltager en ejendomsmægler samt en vurderingsinspektør fra et realkreditinstitut, når der tvistes om værdien af en ekspropriation. Parternes forventning her synes at være, at disse repræsentanter repræsenterer ønsket om at vurdere med henholdsvis sælgers og købers ønske om høj henholdsvis lav pris.

Ofte står sagsgenstanden ikke mål med dette opbud af udmeldt sagskundskab, og det får kort fortalt til følge at syn – og skønsmandenes honorarforslag underkendes, samt at en af parterne, ofte den private, står tilbage med store omkostninger i forhold til både sagens genstand og til sagens resultat.

Her bør lovgivningen og de ledsagende bemærkninger efter vor opfattelse ikke holde sig tilbage i forhold til at gøre retssagernes aktører opmærksomme på, at sagen (og parterne) skal kunne bære og retfærdiggøre bestræbelserne og de forbundne omkostninger. Endvidere at disse forhold bør være overvejet og afklaret før syn – og skønsmandenes honorarer kommer bag på parterne, efter at arbejdet er leveret.

Disse aspekter er i et vist omfang adresseret i den foreliggende betænkning, men der kunne med fordel gås lidt tættere på, hvad der kan udløse udmeldelse af flere syn og skønsmand, og omvendt hvor det bør undgås.

Praktikken set fra realkreditinstituttets side

For realkrediten er forholdet det, at den pågældende syn- og skønsmand, som er indstillet og udmeldt via sin arbejdsgiver – realkreditinstituttet – typisk vil være/komme på overarbejde som følge af syns og skønsforretningen, der jo ikke er et på forhånd indkalkuleret arbejdsområde for den pågældende, men en afledt opgave, som skal udføres oven i de øvrige opgaver i realkreditvirksomheden.

Journalnr. 172/02

Dok. nr. 518236-v1

Honorarkravet til retssagen vil typisk udgøre denne ekstrabetaling i form af kompensation for overarbejdet samt den almindelige aflønning af den pågældende medarbejder. Der tjenes med andre ord ikke noget på at udlåne folk til syn og skøn fra realkreditinstituttets side – tværtimod. På samme måde skal det understreges, at syn og skøn ikke er en del af realkreditforretningen, men snarere et undertiden lidt upraktisk biprodukt, som tester den enkeltes faglige kunnen i en uvant sammenhæng.

Realkrediten leverer ikke CV på sine ansatte

Realkreditinstitutterne er tæt regulerede finansielle virksomheder under tilsyn. Der stilles detaljerede krav til hvordan realkreditinstitutterne værdiansætter de ejendomme, som belånes, og der er høje krav til kompetencerne hertil hos de medarbejdere, der forestår værdiansættelserne som deres eneste opgave i realkreditinstitutterne.

Af samme årsag er det kilde til megen irritation, at de samme medarbejdere, som håndplukkes til at varetage de indkommende opgaver i forbindelse med syn og skøn, gang på gang afkræves CV før f. eks. typisk statens repræsentanter under den pågældende retssag mener sig i stand til at tage stilling til den pågældendes egnethed.

Med intensiteten af det tilsyn, som fra Finanstilsynet føres med realkreditinstitutternes værdiansættelse, in mente er det ganske enkelt sådan, at man ikke beklæder stillingen som vurderingsinspektør hvis ikke man er egnet hertil. Af samme årsag er CV'et nok overflødigt. De pågældende screenes for både generel og særlig inhabilitet før de indstilles, og sendes ikke ud til ejendomstyper eller distrikter, som de ikke også ville blive sat til at vurdere i deres ansættelsesforhold.

Vi får på anmodning oplyst, at kravet om CV kommer rutinemæssigt fra statens repræsentant i disse sager. Det undrer os – staten burde jo først af alle vide at screeningen allerede er foretaget af staten selv i form af Finanstilsynet.

Har de ansatte vidnepligt?

Dertil kommer, at de udmeldte vurderingsinspektører er netop sådanne – de er derimod ikke uddannede i den processuelle side af sagen i forhold til at forstå et syn og skøn, og dialogen med de stridende parter. For den der ikke har nogen rutine heri er det en ganske stor opgave at påtage sig, og det gør ikke tidsforbruget mindre når så opgaven ligger der.

Vi konfronteres jævnligt – ikke mindst fra statens repræsentant - med, at der er vidnepligt for syn og skønsmand, og at vore medlemmer derfor *skal* stille folk til rådighed for udmeldelse til dette hverv – uanset hvorfra i landet de skal sendes til åstedet.

Det synspunkt deler vi ikke. Det svarer til at enhver ansat i enhver virksomhed kan tages ud fra sin arbejdsplads og væk fra sine opgaver for at forholde sig til en ham/hende uvedkommende problemstilling, som han/hun ganske vist har forstand på, men alene i kraft af et ansættelsesforhold, der også udgør begrundelsen for anmodningen om indstilling.

Lov og forarbejder forholder sig ikke til denne vinkel – måske burde den gøres til genstand for en mere principiel overvejelse. For realkreditinstituttet kan jo kun opfylde anmodningen om at indstille syn og skønsmand ved at stille en medarbejder til rådighed, og har han/hun pligt til at vidne?

Vi noterer os i denne sammenhæng, at det af betænkningen fremgår at man i henhold til gældende ret i praksis ikke udmelder syn – og skønsmand mod deres vilje. Det skyldes muligvis, at leverandøren af syn- og skønsmanden ikke bliver spurgt. Lægges der – som enkelte gange i vort tilfælde – op til en afvisning af anmodningen mødes vi, under henvisning til retsplejelovens regler om vidnepligt, med at man ikke kan undslå sig.

Realkredit vil gerne bidrage hvis det er nødvendigt

Vi vil gerne understrege, at realkredit råder over den faglige spidskompetence til at vurdere fast ejendom overalt i Danmark. Men også at det ikke er en hovedbeskæftigelse at stille nøglemedarbejdere til rådighed for syn og skøn i noget større omfang – tværtimod skal disse kompetencer nærmest bogstaveligt graves ud af maskinrummet på realkreditinstituttet, når retten kalder.

Heri ligger, at det ville tjene både parter og domstole til ære om man nøjedes med at indforskrive realkredit, når sagerne kan bære det, og når parterne ikke kan komme videre uden. I disse tilfælde stiller vore medlemmer til gengæld uden tøven op med de bedste medarbejdere til opgaven.

Dette svar er – erkendt – ikke helt inden for rammen af den høring, som her er emnet. Til gengæld afspejler det en praktisk virkelighed, som efter vor opfattelse fortjener en overvejelse når nu lejligheden er der. Vi står naturligvis til rådighed for en uddybning af dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Trineke Borch Jacobsen

Direkte +45 3370 1115
tbj@realkreditforeningen.dk

STATSADVOKATEN

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 4. marts 2014

JOURNAL NR.

SAK-2014-149-0028

BEDEES ANFORT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER:

STATSADVOKATEN I KØBEN-
HAVN

KAMPMANNSGADE 1
1604 KØBENHAVN V

TELEFON 72 88 90 00
FAX 45 15 01 19

Vedr. Deres j.nr. 2014-4000-0087.

Under henvisning til brev af 30. januar 2014 vedrørende høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og søn) skal jeg herved oplyse, at betænkningen ikke giver anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Lise-Lotte Nilas

Justitsministeriet
jm@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 32 69 8888
DIREKTE (+45) 32 69 89 05
MAF@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/30397/MAF/DERA

HØRING OVER RETSPLEJERÅDETS BETÆNKNING OM SYN OG SKØN

Justitsministeriet har ved brev af 30. januar 2014 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn).

Institut for Menneskerettigheder har ikke bemærkninger til betænkningen.

Der henvises til sagsnummer: 2014-4000-0087.

Venlig hilsen

Martin Futtrup

3. MARTS 2014

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-5-14
Den 04/03-2014

Justitsministeriet har ved brev af 30. januar 2014 anmodet om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn).

Landsrettens præsident var formand for Retsplejerådet, da rådet afgav den nævnte betænkning, og har derfor anmodet mig om at forestå høringssagen.

Sagen har været forelagt landsrettens civilretlige fagudvalg og landsrettens øvrige dommere, og jeg kan herefter udtale, at betænkningens forslag til ændring af retsplejelovens kapitel 19 om syn og skøn ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Dette svar sendes pr. e-mail til jm@jm.dk.

Der henvises til sagsnr. 2014-4000-0087.

Med venlig hilsen

Marie S. Mikkelsen

fg.

Dato: 21. februar 2014

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til jm@jm.dk og post@domstolsstyrelsen.dk

Justitsministeriet har ved brev af 30. januar 2014 (Sagsnr. 2014-4000-0087) anmodet Dommerforeningen om eventuelle bemærkninger til Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn).

I den anledning kan jeg meddele, at betænkningen ikke giver Dommerforeningen anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

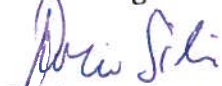
Att.: Cecilie Maarbjerg Qvist
Fremsendt pr. mail til: jm@jm.dk

**KL's høringssvar til Justitsministeriets høring over
Retsplejerådets betænkning om syn og skøn – 2014-4000-
0087**

KL henviser til Justitsministeriets høringsbrev af 30. januar 2014, hvori Justitsministeriet anmoder om KL's udtalelse om ovennævnte betænkning med høringsfrist 3. marts 2014.

KL har ingen bemærkninger til den fremsendte betænkning.

Med venlig hilsen

Dario Silic

Den 19. februar 2014

Sags ID: SAG-2014-01223

Dok.ID: 1818480

SAB@kl.dk

Direkte

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/1

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 18. februar 2014

JOURNAL NR.

RA-2014-511-0207

BEDES ANFORT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: ERN

RIGSADVOKATEN

FREDEKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 72 68 90 00
FAX 72 68 90 04

Ved brev af 30. januar 2014 (sagsnr. 2014-4000-0087) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn).

Betænkningen indeholder bl.a. forslag til ændrede regler om syn og skøn i straffesager. Det fremgår, at rådets forslag ikke har til hensigt at ændre den gældende praksis i forhold til brug af syn og skøn i straffesager eller hyppigheden heraf.

Rigsadvokaten har været repræsenteret i Retsplejerådet under udarbejdelsen af betænkningen.

I den anledning skal jeg meddele, at betænkningen ikke giver mig anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Ole Hasselgaard

**Østre Landsret
Præsidenten**

Den **12 FEB. 2014**
J.nr. 40A-ØL-8-14
Init: cr

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til jm@jm.dk og post@domstolsstyrelsen.dk

Justitsministeriet har ved brev af 30. januar 2014 (Sagsnr. 2014-4000-0087) anmodet om eventuelle bemærkninger til Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn).

Efter drøftelse på plenarmøde den 7. februar 2014 kan jeg meddele, at betænkningen ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Københavns Byret

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2014.10

Den 11. februar 2014

Ved en mail af 30. januar 2014 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at udtalelsen ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til j.nr. 2014-4000-0087.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Fra: Kirsten Fly Malling [kfm@sdu.dk]
Sendt: 10. februar 2014 10:40
Til: Justitsministeriet
Cc: Henrik Dam; Merete Ruager; Jørgen Schou; journal mailbox
Emne: Høring over Retsplejerådets betænkning om syn og skøn

Justitsministeriet

Ministeriets sagsnr. 2014-4000-0087.
Syddansk Universitets j.nr. 077-2014.

Syddansk Universitet er blevet anmodet om evt. bemærkninger til ovenstående høring.

Universitetet har ingen bemærkninger.

På rektors vegne

Jørgen Schou

Kontorchef, Juridisk Kontor, Ledelsessekretariatet

Tlf. 6550 1040
Mobil 6011 1040
Fax 6550 1090
Email js@sdu.dk
Web <http://www.sdu.dk/ansat/js>
Adr. Campusvej 55, 5230 Odense M

Campusvej 55 · 5230 Odense M · Tlf. 6550 1000 · www.sdu.dk

Fra: AJO001@politi.dk
Sendt: 5. februar 2014 14:15
Til: Justitsministeriet
Emne: Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn)

Ved e-mail af 30. januar 2014 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn).

I den anledning skal Rigspolitiet udtale, at Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om reform af den civile retspleje VIII (Syn og skøn) ikke giver anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Anders Jørgensen
centerchef

Rigspolitiet
Center for Almen Jura
Polititorvet 14
1780 København V

Internt: (15) 2520
Mobil: 4138 7015
Mailto: ajo001@politi.dk

RIGSPOLITIET

Fra: Mette Saabye Maaløe [msm@kfst.dk]
Sendt: 4. februar 2014 15:23
Til: Justitsministeriet
Emne: Høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om syn og skøn - j.nr. 2014-4000-0087

Til rette vedkommende.

Forbrugerombudsmanden skal hermed takke for høringsbrevet vedr. Retsplejerådets betænkning om syn og skøn.

Forbrugerombudsmanden har ingen bemærkninger til høringsbrevet.

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Mette Saabye Maaløe

BA.jur.

Direkte tlf.: 4171 5209

E-mail: msm@kfst.dk

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. [+45 4171 5151](tel:+4541715151)

Fra: Dansk Arbejdsgiverforening [DA@da.dk]
Sendt: 30. januar 2014 16:34
Til: Justitsministeriet
Emne: SV: Høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om syn og skøn - j.nr. 2014-4000-0087

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af d.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jette Lone Andersen
Chefsekretær

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]
Sendt: 30. januar 2014 09:30
Til: 3f@3f.dk; law@law.aau.dk; jura@au.dk; info@adipa.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; ac@ac.dk; djoef@djoef.dk; REDERI_NETKON; Dansk Arbejdsgiverforening; info@danskbyggeri.dk; de@de.dk; info@danskerhverv.dk; di@di.dk; adm@nodeco.dk; dj@journalistforbundet.dk; mail@danskeadvokater.dk; forening@danskeadvokater.dk; medierne@medierne.dk; post@dasp.dk; dommerforeningen@gmail.com; hoeringer@dommerfm.dk; post@finansogleasing.dk; mail@finansraadet.dk; forbrugerombudsmanden@fs.dk; fbr@fbr.dk; fdm@fdm.dk; lsc@ankl.dk; sa1@ankl.dk; lsonor@statsforvaltning.dk; sfj@statsforvaltning.dk; fp@forsikringogpension.dk; fsr@fsr.dk; ftf@ftf.dk; hk@hk.dk; hvr@hvr.dk; center@humanrights.dk; kl@kl.dk; ks@ks.dk; jurfak@jur.ku.dk; pt@swlp.dk; lo@lo.dk; kmr@ac.dk; jka001@politi.dk; mail@politiforbundet.dk; mail@realkreditforeningen.dk; rkr@rkr.dk; formand@retspolitik.dk; post@retssikkerheds-fonden.dk; rigsadvokaten@ankl.dk; politi@politi.dk; sdu@sdu.dk; teknig@teknig.dk; office@voldgiftsinstituttet.dk; voldgift@voldgift.dk; post@aarhusretshjaelp.dk
Emne: Høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1543/2013 om syn og skøn - j.nr. 2014-4000-0087

Se venligst vedhæftede.

Med venlig hilsen

Mette Møllerschou Ewald
Assistent

Fælles service
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk